

Kolhon koulun yhdistäminen Vilppulankosken kouluun

Sivistys- ja kulttuurilautakunta 17.01.2024 § 10

Kouluverkkoselvityksen laatiminen

Mänttä-Vilppulan kaupungin taloudessa on tällä hetkellä kumulatiivista alijäämää noin 1,9 miljoonaa euroa, joka täytyy kuntalain mukaan saada katettua vuoden 2026 loppuun mennessä. Kaupungin talouden tasapainottamiseksi jokaisen toimialan on täytynyt selvittää mahdollisia säästöesityksiä. Sivistys- ja kulttuuripalveluista tuli kaupungin suurin toimiala 1.1.2023 alkaen sosiaali- ja terveystalouden siirtyä hyvinvointialueelle. Näin ollen myös talouden tasapainotuksen osalta sivistys- ja kulttuuripalveluiden osuus tulee olemaan suurin, ja se vaatii rakenteellisia muutoksia, joista keskeisin on kouluverkon mukauttaminen vastaamaan oppilasmäärien kehitystä. Kaupunginhallitus perusti kokouksessaan 13.6.2022 § 184 kouluverkkotyöryhmän, jonka tehtävänä oli hankkia ja laatia tarkat selvitykset sekä laatia kouluverkkoselvitys. Mänttä-Vilppulan kaupungissa ei ollut aikaisemmin laadittu kouluverkkoselvitystä, joten tarve selvityksen tekemiselle oli ilmeinen.

Kouluverkkotyöryhmä kokoontui 10 kertaa vuosien 2022-2023 aikana. Se kävi keskustelua kouluverkosta opettajien, oppilaiden, ammattijärjestön, moniammatillisen työryhmän, asiantuntijoiden, valtuutettujen ja virkamiesten kanssa. Kouluverkkotyöryhmä myös teetti PPG Oy:llä selvityksiä uusien koulurakennusten kustannuksista ja vanhojen peruskorjauksesta. Kouluverkkotyöryhmä selvitti myös mahdollisen uuden koulurakennuksen sijaintivaihtoehtoja ja teki niistä SWOT-analysit.

Kouluverkkoselvitystä esiteltiin valtuustolle valtuustoseminaareissa (02/2023, 05/2023, 10/2023), valtuustoryhmien puheenjohtajille (05/2023 ja 10/2023), yläkoulujen ja lukion opetushenkilökunnalle (08/2023) ja nuorisovaltuustolle (11/2023). Tämän lisäksi kaikille oppilaille ja opiskelijoille järjestettiin sähköinen kysely, jossa he saivat sanoa mielipiteitä kouluverkkoselvityksestä ikätasonsa mukaisesti.

Kouluverkkoselvityksen yhteydessä tehtiin lapsivaikutusten arvio, yritysvaikutusten arvio ja konsernivaikutusten arvio. Lapsivaikutusten arvio ja yritysvaikutusten arvio ovat liitteinä. Konsernivaikutusten arvio on kirjoitettu omaksi kappaleeksi kouluverkkoselvitykseen.

Kouluverkkoselvitys laadittiin niin, että siinä on huomioitu valtuuston hyväksymä strategia. Sieltä nousevia asioita ovat taloudellisuus (Taloudellisesti tasapainoinen seutukaupunki), yhtenäisyys (yhtenäinen ja yhteisöllinen taidekaupunki) ja elinvoima (Elinvoimainen ja osaava koulutuskaupunki).

Kouluverkkotyöryhmä toimi asiantuntijatyöryhmänä. Se ei tehnyt varsinaisia ehdotuksia toimenpiteistä. Sen sijaan kouluverkkotyöryhmä selvitti, minkälaisia vaikutuksia erilaisilla kouluverkkoratkaisuilla olisi. Esityksen kouluverkkoa koskevista päätöksistä tekevät viranhaltijat.

Yhteistoimintamenettely

Kaupunginhallitus käynnisti yhteistoimintamenettelyn 6.11.2023, joka koski kouluverkkoselvityksen perusteella esitettäviä henkilöstö- ja tehtävämuutoksia. (Kaupunginhallitus 06.11.2023 § 295)

Vaikuttamismahdollisuuksien varaaminen

Kouluverkkoselvityksestä järjestettiin yleinen tiedotustilaisuus kaupungintalon valtuustosalissa 8.11.2023 klo 17 ja kolme kuulemistilaisuutta: 14.11.2023 klo 17 kaupungintalon valtuustosalissa, 22.11.2023 klo 17 Kolhon koululla ja 23.11.2023 klo 17 Vilppulan yhteiskoululla.

Kuulemistilaisuuksien jälkeen varattiin vielä mahdollisuus lähettää kirjalliset lausunnot ja vastineet kouluverkkoselvitykseen ja toimenpide-ehdotuksiin 19.12.2023 mennessä.

Kouluverkkoselvityksen pohjalta viranhaltija teki päätösehdotukset, joita esiteltiin tiedotus- ja kuulemistilaisuuksissa yhdessä kouluverkkosuunnitelman kanssa. Kolhon koulun osalta esitettiin, että Kolhon koulu lakkautetaan ja yhdistetään Vilppulankoksen kouluun elokuussa 2025.

Perustelut ehdotuksille

Kolhon koulussa on 47 oppilasta lukuvuonna 2023-2024 ja 36 oppilasta lukuvuonna 2025-2026. Oppilasmäärän laskeminen jatkuu ennusteen mukaan niin, että lukuvuonna 2028-2029 Kolhon koulussa on enää 21 oppilasta.

Kolhon koulu sijaitsee vain 15,7 km ja 15 minuutin ajomatkan päässä Vilppulankosken koulusta. Koulujen yhdistäminen koulumatkaan käytetyn ajan näkökulmasta on toimiva ratkaisu. Pisimmilläänkin koulumatkaan käytetty aika olisi 45 minuuttia pysähdyksineen aamuisin muutaman oppilaan osalta ja iltapäivällä matkaan käytetty aika olisi vähän lyhyempi. Näin ollen koulumatkan piteneminen ei ole este Kolhon koulun ja Vilppulankosken koulun yhdistämiselle.

Kolhon koulun opetuksen siirtäminen Vilppulankosken koulun yhteyteen olisi taloudellisesti järkevää, koska nettosäästö olisi noin 190 000 €/vuosi. Henkilöstösäästöä tulisi noin 200 000 €/vuosi ja ateria- ja siivouspalveluista säästöä tulisi noin 30 000 €/vuosi. Koulukuljetusten osalta kustannukset kasvaisivat noin 40 000 €/vuosi.

Kokonaisuutena Kolhon koulun lakkauttaminen ja opetuksen siirtäminen Vilppulankosken kouluun elokuussa 2025 on järkevää taloudellisesti, pedagogisesti ja hallinnollisesti (rehtori saatavilla helpommin). Lisäksi päätös turvaa myös pätevän opetushenkilökunnan pysyvyyden ja pätevän oppilashuoltohenkilökunnan saatavuuden.

Kolhon koulun lakkauttaminen on järkevää pedagogisesti, koska pienenevät oppilasmäärät tekevät yhdysluokkaopettamisesta entistä vaikeampaa, kun luokkien 0-6 opettaminen jaetaan oppilaiden vähentyessä kahden opettajan kesken. Isommassa koulussa oppilaat opiskelevat luokittain oman ikäluokkansa kanssa. Opettaja voi keskittyä yhteen luokka-asteeseen 3-4 luokka-asteen sijaan.

Lausunnot ja vastineet

Määräaikaan mennessä lausuntoja ja vastineita kouluverkkoselvitykseen liittyen saapui yhteensä 13 kpl. Kaksi lausuntoa oli lähetetty myöhässä. Kolhon koulun lakkauttamista ja yhdistämistä Vilppulankosken kouluun

koskevia lausuntoja ja kannanottoja oli kymmenen. Kymmenen saapuneen vastineen ja kannanoton joukossa oli myös Kolhon koulun säilyttämisen puolesta kootut kaksi adressia.

Saapuneissa lausunnoissa haluttiin nostaa esille sitä, että Kolhon koulun lakkauttaminen vaikuttaa Kolhon taajaman elinvoimaan ja vetovoimaan. Kannanotoissa oltiin myös huolissaan koulumatkojen pituudesta ja harrastusmahdollisuuksien vähenemisestä. Näiden lisäksi pyydettiin myös aikalisää päätöksen tekemiseen.

Näiden lisäksi nuorisovaltuusto lähetti oman lausuntonsa, jossa nähtiin kouluverkkouudistus tarpeelliseksi. Nuorisovaltuusto halusi, että syrjäseutujen koulukuljetukset huomioidaan päätöksiä tehtäessä.

Mänttä-Vilppulan opettajien ammattiyhdistys ry lähetti myös lausuntonsa kouluverkkoselvityksestä. Opettajien ammattiyhdistys piti parempana liiallisten koulujen käytössä olevien kiinteistöjen vähentämistä, kuin opetuksen resursseista leikkaamista. Tämän lisäksi ammattiyhdistys esitti, että kouluja yhdistettäessä kiinnitettäisiin huomiota opettajien työhyvinvointiin ja työkuultuurien kivuttomaan yhdistämiseen. Edelleen he esittivät, että opettajien virat tulee säilyttää ja mahdolliset yhdistelmävirat nimetä niin, että ne vastaavat todellisuutta.

Liitteet

Kouluverkkoselvitys ja kaikki siihen liittyvät liitteet ovat Sivistys- ja kulttuurilautakunnan kokouksen pykälän 7 liitteenä (sivistys- ja kulttuurilautakunta 17.1.2024 § 7) ja ne ovat myös nähtävillä kokouksessa.

Valmistelu ja lisätiedot:

sivistysjohtaja Juhani Tolonen
juhani.tolonen(at)taidekaupunki.fi, p. 050 5168 854

Esittelijä Sivistysjohtaja Juhani Tolonen

Päätösesitys Sivistys- ja kulttuurilautakunta päättää esittää hallituksen kautta valtuustolle, että Kolhon koulu lakkautetaan ja yhdistetään Vilppulankosken kouluun elokuussa 2025.

Asian käsittely kokouksessa:

Pykälään tehtiin tekninen korjaus määräaikaan mennessä saapuneiden vastineiden kokonaismäärään 42 13, sekä Kolhon koulun lakkauttamista ja yhdistämistä Vilppulankosken kouluun koskevien kannanottojen määrään yhdeksän kymmenen.

Jäsen Piia Koivunen esitti muutosesityksenä, että siirretään aikataulua niin, että Kolhon koulu loppuu vasta vuonna 2026. Esitys ei saanut kannatusta.

Päätös Hyväksyttiin päätösesityksen mukaisesti.
Jäsen Piia Koivunen jätti eriävän mielipiteen, joka on päätöksen liitteenä.

Kaupunginhallitus 12.02.2024 § 30

Esittelijä Kaupunginjohtaja Anne Heusala

Päätösesitys	Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että Kolhon koulu lakkautetaan ja yhdistetään Vilppulankosken kouluun elokuussa 2025.
	Asian käsittely kokouksessa:
	Puheenjohtaja kysyi, että onko pykälän käsittelyyn esteellisyyksiä. Esteellisyyksiä ei ilmoitettu oma-aloitteisesti, joten puheenjohtaja toi kaupunginhallituksen tietoon, että Teemu Happonen läheinen työskentelee Kolhon koululla tällä hetkellä. Kaupunginhallitus totesi yksimielisesti, että Teemu Happonen on esteellinen pykälän käsittelyyn, perusteena intressijääviys. Teemu Happonen poistui kokouksesta pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (20.00-20.50).
	Sivistysjohtaja Tolonen esitteli pykälän perusteita.
	Keskustelun yhteydessä Sari Päivärinta esitti, että Kolhon koulu lakkautetaan vasta, kun oppilasmäärä alittaa 30 oppilaan rajan. Arto Lampinen kannatti esitystä.
	Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu muutosesitys suoritetaan äänestys. Puheenjohtaja esitti, että äänestys toimitetaan nimenhuutoäänestyksenä. Kaupunginhallituksen pohjaesitys on JAA ja Sari Päivärinnan muutosesitys on EI. Äänestystapaesitys hyväksyttiin.
	Suoritettiin äänestys. Äänestyksessä annettiin 6 JAA -ääntä (Anttila, Lehtinen, Peltola, Pietiläinen, Välimäki ja Ala-Herttua) ja 2 EI -ääntä (Lampinen, Päivärinta).
	Puheenjohtaja totesi, että äänestyksen jälkeen esittelijän pohjaesitys tuli päätökseksi.
Päätös	Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että Kolhon koulu lakkautetaan ja yhdistetään Vilppulankosken kouluun elokuussa 2025. Arto Lampinen ja Sari Päivärinta jättivät asiasta eriävän mielipiteen kirjallisena.
Kaupunginvaltuusto 19.02.2024 § 10 808/00.01.00.00/2022	
Esittelijä	Kaupunginhallituksen päätösesitys
Päätösesitys	Kaupunginvaltuusto päättää, että Kolhon koulu lakkautetaan ja yhdistetään Vilppulankosken kouluun elokuussa 2025.
Käsittely kokouksessa	Keskustelun avauksen jälkeen valtuutettu Teemu Happonen teki muutosesityksen, että Kolhon koulun lakkautuksen toteutus aloitetaan, kun koulussa on 30 lasta.
	”Esitän, että Kolhon koulun lakkautuksen toteutus aloitetaan, kun koulussa on 30 lasta.
	Päätöstä tehtäessä päätöksentekijöiden pitää tietää tarkkaan mitä he ovat päättämässä. Kolhon koulun lopettamiselle on liian monta kysymysmerkkiä, eikä päättäjät tai lasten vanhemmat tiedä mitä koulun lopettaminen arkeen tuo tullessaan. Päätöksenteon helpottamiseksi esitän, että kun koulussa on 30 oppilasta, niin valtuustolle esitetään mm. seuraavat asiat, tarkoin ja selkeästi:

- Lapsiarviointi niin, että lapsetkin tietävät mitä asia tarkoittaa.
- Yritysarviointi, johon on mahdollista osallistua koko Mäntä-Vilppulan yritysten. Kolhossa on työntekijöitä, jotka käyvät töissä Mäntä-Vilppulassa. Työvoiman saatavuus on yritysten tärkeimpiä menestystekijöitä.
- Koulun lopetuksesta pitää järjestää seminaari, jossa myös käydään vastikkeet ja kannanotot läpi.
- Tarkka suunnitelma kiinteistöjen kohtalosta, ja myös suunnitelma jos ensimmäinen suunnitelma ei toteudu.
- Tarkka suunnitelma koulukuljetuksista ja siitä miten lapset saadaan kouluun lain sallimissa rajoissa, silloinkin kun tiet eivät ole kunnossa. Tämä on kaupungin tehtävä, tien omistajalla tai kunnossapitäjällä ei ole merkitystä (Selvitetty Kuntaliitosta)
- Koulukuljetukset tulee kilpailuttaa ennen päätöksentekoa. Näin varmistetaan että saadaan tarvittava kuljetuskalusto, eikä esitettyihin säästöihin/kustannuksiin tule poikkeamia.
- Tarkka suunnitelma/esitys Kolhon palveluista ja siitä miten koulun lakkautus palveluihin vaikuttaa.
- Yhdistysten vaikutusarviointi
- Täydellinen selvitys ja suunnitelma kaikista kiinteistöjen energia- ja ylläpitokustannuksista, jotka liittyvät jollakin tapaa kouluverkko-suunnitelmaan ja/tai koulun lopetukseen. Myös myytävien kiinteistöjen ylläpitokulut. Oletettavasti kuolevasta kylässä ei saada vanhoja kiinteistöjä myytyä.
- Kaikki mahdolliset kulut pitää olla tarkoin selvitettyinä, näin päätöksenteko, lakkautus ja lapsien siirto on sujuvaa ja läpinäkyvää.
- Mm. nämä ja muut asiat tulee selvittää ha valtuustolle tuoda tiedoksi, ennen kuin Kolhon koulua on mahdollista lakkauttaa.”

Valtuutettu Tauno Mäkelä käytti puheenvuoron ja esitti, että Kolhon koulua ei tule lakkauttaa. Esitys raukesi kannattamattomana.

Valtuutetut Lasse Anttila, Jarno Raunio ja Arto Lampinen kannattivat Teemu Happonen esitystä.

Puheenvuoroja käyttivät Jarno Raunio, Juhani Tolonen, Teemu Happonen, Lasse Anttila, Arto Lampinen, Tommi Aronen, Henna Hakala ja Mira Anttila. Valtuutettu Mira Anttila kysyi tarkennusta Teemu Happonen esittämään muutosesitykseen ja Teemu Happonen tarkensi muutosesitystään seuraavasti:

”Esitän, että Kolhon koulun lakkautuksen toteutus aloitetaan, kun koulussa on 30 lasta. *Täytäntöönpano voidaan toteuttaa välittömästi, kun on selvitetty seuraavat asiat:...*”

Puheenjohtaja totesi, että kannatukset tuli vahvistaa uudelleen, koska muutosesitystä oli tarkennettu. Valtuutetut Jarno Raunio, Lasse Anttila kannattivat Teemu Happonen tarkennettua muutosesitystä.

Valtuutetut Tomi Voronin, Teemu Happonen ja Alli Mäkinen käyttivät puheenvuoron ja Alli Mäkinen myös kannatti Teemu Happonen esitystä.

Juhani Tolonen, Jussi Jatkola, Timo Rauhalampi ja Arto Lampinen käyttivät puheenvuorot.

Pöytäkirjaan merkittiin, että puheenjohtaja totesi valtuutettu Tauno Mäkelän puheenvuoron olleen kannatuspuheenvuoro Teemu Happonen esitykselle.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, on asiasta äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: ne, jotka kannattavat kaupunginhallituksen päätösehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka ovat Teemu Happonen esittämän ja Lasse Anttilan, Jarno Raunion ja Alli Mäkisen kannattaman esityksen kannalla, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Puheenjohtaja esitti, että äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksenä. Äänestystapaesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 16 JAA ääntä ja 15 EI ääntä. Puheenjohtaja totesi, että valtuusto päätti äänin 16/15, että kaupunginhallituksen esitys tuli päätökseksi.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Teemu Happonen ja Lasse Anttila jättivät päätöksestä kirjallisena eriävät mielipiteet.